

PIOs målsättningar inför statsrådets ramförhandlingar

Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf vill framföra följande målsättningar inför statsrådets ramförhandlingar.

I den offentliga debatten har det ofta framförts grundlösa påståenden om att pensionärer inte bidrar till statens ekonomiska anpassning. Detta perspektiv är både skevt och skuldbeläggande. Vi föreslår därför att en oberoende utredning om inkomstfördelningen genomförs – en balansräkning mellan generationerna – som underlag för diskussionen om intergenerationell rättvisa. Debatten måste bygga på objektiv forskning och helhetskunskap, inte på antaganden eller lösryckta uppgifter. Framtidshuset Sitra vore en lämplig aktör för att genomföra studien.

Hälso- och sjukvårdstjänster samt främjandet av välbefinnande och hälsa måste tryggas

Välfärdsområdesreformen är fortfarande på hälft. Välfärdsområdena måste få tillräckligt med tid och resurser för att organisera tjänsterna enligt de nya kraven.

Halvtidsutvärderingen från slutet av 2025 bör utgöra grunden för det fortsatta arbetet.

Den nuvarande lagstiftningen ger inte tillräckliga incitament för de välfärdsområden som utvecklar bättre och mer kostnadseffektiva tjänster. Regelverket behöver ändras så att nytänkande och effektivitet belönas.

Tillgången till ett tillräckligt antal kvalificerade yrkespersoner inom äldreomsorgen måste tryggas.

Omsorgsboende med service dygnet runt får inte i oskälig grad ersättas med gemenskapsboende eller hemtjänst. Varje äldre person ska få boende och omsorg som motsvarar den egna funktionsförmågan och de faktiska behoven.

Tillsynen av tjänsterna för äldre måste skärpas, och identifierade brister ska åtgärdas utan dröjsmål.

Övergången till husläkarsystem och personliga vårdteam måste påskyndas. Det är ett bevisat kostnadseffektivt sätt att organisera vården och förbättra kontinuiteten.

Kommunerna ska ha ett tydligt ansvar för att främja välbefinnande och hälsa. Detta ansvar får inte överföras till välfärdsområdena. Förebyggande arbete minskar kostnaderna på längre sikt och kräver ett nära samarbete med tredje sektorn.

Det nationella vaccinationsprogrammet för äldre måste utvidgas. Ett mer omfattande vaccinationsskydd minskar sjuklighet, för tidiga dödsfall, belastningen på vårdpersonalen samt behovet av kostsam hem- och institutionsvård.

Pensionärsfattigdomen får inte öka

Nedskärningar i pensioner genom frysta eller sänkta index för inkomstrelaterade pensioner eller folkpensioner drabbar hårdast dem med de lägsta inkomsterna, särskilt pensionärer med under 1 500 euro i månaden.

Medianpensionen på 1 886 euro per månad (2025) är endast något mer än hälften av medianlönen på 3 390 euro per månad. Inkomstskillnaderna mellan pensionärer är dessutom större än mellan löntagare.

Indexhöjningarna måste tryggas. Varje enskild försämring av indexet försvagar pensionärens försörjning permanent.

En sammanslagning av folk- och garantipensionerna får inte leda till ökad fattigdom.

Hot om nedskärningar i pensioner och index ökar hushållens försiktighetssparande, vilket försvagar konsumtionen och hämmar den ekonomiska utvecklingen.

Höjda klientavgifter försvårar ytterligare vardagen för pensionärer med låga inkomster.

Pensioner ska beskattas rättvist

Pensioner får inte beskattas hårdare än löneinkomster.

Arbetsinkomstavrdraget för personer över 65 år bör höjas. Enligt PIO undersökning *På tröskeln till morgondagen* (2025) vill hälften av dem som står inför pensionering fortsätta arbeta på deltid.

Personer över 70 år ska kunna använda hushållsavrdraget för vårdtjänster, rehabilitering och förebyggande tjänster som stärker välbefinnandet. Detta skulle minska trycket på den offentliga vården och hemtjänsten. För låginkomsttagare behövs ett motsvarande stöd för hemvård.

Finansieringen av organisationer inom social- och hälsoområdet måste säkras

Tredje sektorn gör ett ovärderligt gräsrotsarbete för socialt utsatta grupper. Föreningarna är viktiga för demokrati, delaktighet och gemenskap.

Förändringar i finansieringen av social- och hälsovårdsorganisationer, inklusive pensionsorganisationer, riskerar att underminera viktiga skyddsnet och förebyggande insatser. Nedskärningar i stödet till föreningsfältet leder till en ökad belastning på den offentliga sektorn.

Organisationernas egna utredningar visar att deltagande i förenings- och volontärverksamhet stärker välmåendet och minskar ensamhet och utanförskap.

Pensionärsföreningarna erbjuder sammanlagt cirka 250 000 pensionärer möjligheter till delaktighet, aktivitet och självförverkligande. Dessa möjligheter får inte begränsas genom ytterligare nedskärningar.

Organisationernas verksamhet måste kunna bygga långsiktigt på medlemmarnas vilja och målsättningar. Ett effektivt volontärarbete kräver strukturer, kommunikation, kompetensutveckling och tillräckliga resurser. Värdet av frivilligverksamheten i Finland uppskattas till 3,2 miljarder euro.